



## Cuprins

<b>Pregătirea pentru călătorie .....</b>	<b>7</b>
Cu mijlocul încins .....	9
<b>Călătoria .....</b>	<b>33</b>
Bartimeu .....	35
Pilda vameșului și a fariseului .....	53
Zaheu vameșul .....	73
Pilda fiului risipitor .....	91
Pildele despre Judecata de Apoi .....	107
<b>Scopul călătoriei .....</b>	<b>131</b>
Învierea și Crucea .....	133



## Cu mijlocul încins



Contrar cu ceea ce mulți cred și simt că ar trebui să fie o vreme de nevoiță duhovnicească (Postul Mare, să zicem, sau timpul petrecut într-o mănăstire), aceasta este un timp al bucuriei, fiindcă este un timp al întoarcerii acasă, o perioadă în care putem reveni din nou la viață. Ar trebui să fie un interval în care ne scuturăm de tot ceea ce este ofilit și mort în noi pentru a deveni capabili să trăim, dar să trăim conștientizând toată vastitatea, adâncimea și intensitatea la care suntem chemați. Dacă nu înțelegem această calitate a bucuriei, vom face din ea o caricatură monstruoasă, hulitoare, fiindcă noi, chiar în numele lui Dumnezeu, facem ca viața noastră să fie o nefericire atât pentru noi, cât și pentru cei care trebuie să plătească prețul pentru încercările noastre eșuate de a ne sfinți.

Neîndoielnic, acest concept de bucurie, unit cu o strădanie încordată, cu nevoiță ascetică, cu încleștare, poate părea ciudat, și totuși se regăsește în întreaga noastră viață duhovnicească, viața Bisericii și viața Evangheliei,

fiindcă Împărăția lui Dumnezeu trebuie *cucerită*<sup>1</sup>. Nu este ceva dăruit celor care așteaptă venirea sa în tihnă, lenevind. Pentru cei care o așteaptă cu un astfel de duh, da, cu adevărat va veni: va veni în puterea nopții, va veni ca Judecată a lui Dumnezeu, precum hoțul care ne ia prin surprindere<sup>2</sup>, precum mirele care sosește când fecioarele nebune dorm<sup>3</sup>. Nu acesta este chipul în care ar trebui să așteptăm Împărăția lui Dumnezeu și Judecata. Trebuie să redobândim o atitudine a minții, care a devenit neobișnuit de stranie pentru noi – așteptarea bucuroasă a Zilei Domnului –, în ciuda faptului că știm că această zi va fi una a Judecății. Este frapant să auzi în biserică zicându-se că noi propovăduim Evanghelia, vestea cea bună a Judecății, dar noi spunem că Ziua Domnului nu este frică, ci nădejde și, împreună cu Duhul Sfânt, Biserica poate spune: „Vino, Doamne Iisuse, vino curând!”<sup>4</sup>. Atât timp cât nu putem vorbi astfel înseamnă că ne scapă un lucru foarte important pentru conștiința noastră de creștini. Indiferent de ceea ce am putea spune în apărarea noastră, noi încă suntem păgâni îmbrăcați în haine evanghelicești. Noi încă suntem poporul pentru care Dumnezeu este un dumnezeu din afară, pentru care venirea Sa este întuneric și groază, a Cărui judecată nu este răscumpărarea noastră, ci osânda noastră, pentru care o întâlnire față către față

<sup>1</sup> Cf. Mt. 11, 12: „Împărăția cerurilor se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea” [n. tr.].

<sup>2</sup> Cf. II Pt. 3, 10; Apoc. 3, 3 [n. tr.].

<sup>3</sup> Cf. Mt. 25, 1-12 [n. tr.].

<sup>4</sup> Cf. Apoc. 22, 20 [n. tr.].

este un eveniment înfricoșător, iar nu ceasul după care tânjim și pentru care trăim.

Dacă nu înțelegem aceasta, strădania noastră spirituală nu poate fi o bucurie, fiindcă ea este obositoare și ne pune față în față cu judecata și responsabilitatea – fiindcă trebuie să ne judecăm pe noi înșine pentru a ne schimba și a deveni capabili să întâmpinăm Ziua Domnului, slăvita Înviere, cu o inimă deschisă, fără să ne ascundem fața, gata să ne bucurăm că El a venit. Și fiecare venire a Domnului este judecată. Părinții Bisericii trasează o paralelă între Hristos și Noe și spun că prezența lui Noe în neamul său a fost, în același timp, osândă și mântuire. A fost osândă fiindcă prezența unui *singur* om care mai rămăsese credincios, doar a unui singur om, care putea fi un sfânt al lui Dumnezeu, era mărturie că aceasta era cu putință și că cei păcătoși, cei care-L respinseseră pe Dumnezeu și se îndepărtaseră de El, ar fi putut să se poarte altfel. Așadar, prezența celui drept a fost judecată și osândă în vremea lui. Totuși a fost și mântuirea vremii lui, fiindcă a fost singurul datorită căruia Dumnezeu a privit cu milă către om. Și același lucru este valabil și în privința venirii lui Hristos.

În judecată mai este o altă bucurie. Ea, judecata, nu este ceva ce se pogoară asupra noastră din afară. Va veni ziua în care vom sta înaintea lui Dumnezeu și vom fi judecați, dar atât timp cât pelerinajul nostru continuă, atât timp cât trăim în procesul devenirii, atât timp cât avem înaintea noastră această cale care ne duce la deplina măsură a staturii lui Hristos, Care este vocația noastră, judecata trebuie să fie pronunțată de noi

înșine. Amintiți-vă de pilda în care Hristos spune: „Împacă-te cu pârâșul tău degrabă, până ești cu el pe cale”<sup>5</sup>, iar unii scriitori duhovnicești au arătat că pârâșul nu este diavolul – cu care nu putem să ne împăcăm, cu care nu trebuie să cădem la înțelegere –, ci conștiința noastră, care de-a lungul vieții face același pas cu noi, care nu ne lasă în nici o clipă să ne liniștim. Ea se află în acest dialog neîncetat cu noi înșine, contrazicându-ne în fiecare moment, iar noi trebuie să ne împăcăm cu ea, altminteri va veni o clipă când vom sta înaintea Judecătorului și atunci acest pârâș va fi un acuzator împotriva noastră și ne vom afla ca niște osândiți. Prin urmare, cât timp ne aflăm pe cale, înlăuntrul nostru judecata se înfăptuiește neîncetat; există un dialog, o tensiune dialectică între gândurile, emoțiile, sentimentele, faptele noastre și conștiința noastră, care ne judecă și înaintea căreia noi suntem judecați.

Dar în această privință noi adesea pășim în întuneric, iar acest întuneric este rodul minții noastre întunecate, al inimii noastre întunecate, al ochiului nostru întunecat, și numai dacă Domnul Însuși ne luminează sufletul, viața, putem începe să înțelegem ce este rău și ce este bine în ea. În scrierile Părintelui Ioan din Kronstadt, un preot rus de la sfârșitul secolului al XIX-lea, am întâlnit un fragment remarcabil, în care spune că Dumnezeu nu ne dezvăluie urâciunea sufletului nostru, dacă nu zărește în noi suficientă credință și nădejde, pentru ca să nu fim zdrobiți de vederea propriilor noastre păcate. Cu alte cuvinte, de fiecare dată

<sup>5</sup> Mt. 5, 25 [n. tr.].

când ne vedem latura întunecată, pe măsură ce această cunoaștere sporește, pe măsură ce ne putem înțelege mai mult în lumina lui Dumnezeu, adică, în lumina dumnezeieștii Judecăți: 1) într-adevăr, ne vedem urâciunea; 2) dar trebuie, în același timp, să ne bucurăm fiindcă Dumnezeu ne-a dăruit încrederea Sa. Ne-a încredințat o nouă cunoaștere a felului în care suntem, așa cum El întotdeauna ne-a văzut și așa cum, uneori, El nu ne-a îngăduit să ne vedem fiindcă nu am fi putut îndura vederea adevărului. Și aici, din nou, judecata devine bucurie, fiindcă deși descoperim ce anume este greșit, totuși această descoperire este condiționată de cunoașterea faptului că Dumnezeu a văzut în noi îndeajuns de multă credință, nădejde și bunăvoință pentru a ne îngădui să *vedem*, fiindcă El știe că acum noi nu putem *făptui*. Toate aceste lucruri sunt importante dacă vrem să înțelegem că bucuria și strădania în cele duhovnicești merg împreună. Altminteri, neîncetatul, insistentul efort al Bisericii, al Cuvântului lui Dumnezeu de a ne face conștienți de ceea ce este rău în noi ne poate duce la deznădejde și întunecarea minții și a sufletului. Apoi, când am devenit prea deprimați și cu moralul scăzut, nu mai suntem capabili să întâmpinăm Învierea lui Hristos cu bucurie, fiindcă atunci înțelegem, sau ne închipuim că înțelegem, că aceasta [Învierea Sa] nu are nimic de-a face cu noi. Suntem în întuneric, El este lumină. Nimic nu ne apare înaintea ochilor decât judecarea și osândirea noastră, chiar în acea clipă când ar trebui să pășim din întuneric la lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu care este atât judecata, cât și mântuirea noastră.